

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ МУЗИКИ: ГАРМОНІЯ

для студентів

спеціальності	014 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Музичне мистецтво
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № <u>1733/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
 (підпис)	(прізвище, ініціали)
« _____ »	20 <u>24</u> р.

Київ-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна форма навчання
Вид дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60
Курс	3
Семестр	V
Кількість змістових модулів з розподілом	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	15
Самостійна робота	13
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення предмету «Теорія музики: Гармонія» є розвиток гармонічного слуху, виявлення інтересу до творчості; розпізнавання внутрішніх закономірностей і зв'язків гармонічної будови музичних творів; усвідомлення процесів розвитку та логіки становлення гармонічної будови музичного твору; формування професійної компетентності спеціаліста, спроможного розв'язувати актуальні проблеми музично – естетичного виховання.

«Теорія музики: Гармонія» як навчальна дисципліна пов'язана з іншими предметами музично-теоретичного циклу та із спеціальними дисциплінами. Вона є базою для формування високої професійної майстерності майбутніх викладачів музики. Правильне розуміння драматургічної ролі гармонії сприяє глибокому проникненню у зміст музичного твору. Знання конструктивних закономірностей гармонії

допомагає розкрити специфіку музичної мови; вивчення основних принципів гармонічного багатоголосся дає можливість вільно орієнтуватися у музичному творі як керівникові музичного колективу, так і солісту-виконавцю.

Завдання курсу:

- розвиток естетичного відчуття музичної гармонії;
- формування навички емоційно-виразної та логічної гармонізації мелодій;
- сприяння розвитку гармонічного слуху;
- опанування свідомого розуміння гармонічних закономірностей музичного твору;
- оволодіння аналітичним апаратом гармонічного аналізу нотного тексту;
- сприяння розширенню музичного світогляду студентів, підвищенню їхньої загальної музичної культури.

Навчальна дисципліна «Теорія музики: Гармонія», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами фаховими та предметними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентн.
	Спеціальні компетентності	
СК2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
СК3	Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
СК16	Спроможність інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм,	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)

	виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).	
СК18	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
	Предметні компетентності	
	Здатність практично аналізувати гармонічну будову музичного твору;	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
	Формування практичних навичок гармонізації мелодичної лінії твору.	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
	Набуття знань та практичних навичок гри гармонічних послідовностей, підбору гармонічного акомпанементу до музичного твору.	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
	Формування творчого композиторського мислення у практичній діяльності студентів.	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)
	Здатність ефективно використовувати теоретичні знання, методи, засоби предмету «Гармонія» у музично-виконавській практиці (сольній, ансамблевій, хоровій та оркестровій) .	1-5 (мод.1) 1-7 (мод.2)

3. Програмні результати навчання

Вивчення дисципліни «Теорія музики: Гармонія» спрямоване на досягнення наступних результатів:

- РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.
- РН5 Забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами.
- РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.
- РН16 Забезпечити досягнення результатів в інтегруванні складних професійних умінь гри на музичних інструментах, у співі, диригуванні, музичному сприйманні, запам'ятовуванні та інтерпретації музичних творів.
- РН18 Організувати різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності; популяризувати музичне мистецтво.

- Аналізувати окремі акорди та гармонічну будову періоду, визначати тональність, лад правильність розташування звуків по голосам.
- Вирішувати задачі на гармонізацію мелодії або басу.
- Створювати акомпанемент до пісень, використовуючи вивчені акорди.
- Вміти створити логічну послідовність акордів на основі даної мелодії чи басу.
- Вміти зіграти музичну побудову за даною гармонічною схемою.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна		Самостійна робота	Семестров. контроль
		Лабораторні	МКР		
Змістовий модуль 1. Акорди побічних щаблів.					
Тема 1. Неакордові звуки. Повна функційна система мажору та гармонічного мінору	4	2		1	1
Тема 2. Секстакорд та тризвук II ступеня.	4	2		1	1
Тема 3. Гармонічний мажор.	4	2		1	1
Тема 4. Тривзвук VI ступеня.	7	4		1	2
Тема 5. Септакорд II ступеня та його обернення.	7	4		1	2
Модульний контроль	2		2		
Разом	28	14	2	5	7
Змістовий модуль 2. Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта.					
Тема 1. Ввідні септакорди та їх обернення.	4	2		1	1
Тема 2. Менш вживані акорди домінантової групи. Ввідний секстакорд. Домінантнонакорд.	4	2		1	1
Тема 3. Тривзвук III ступеня в мажорі. Домінанта з секстою.	4	2		1	1
Тема 4. Натуральний мінор у фригійських зворотах.	4	2		1	1
Тема 5. Діатонічні секвенції.	4	2		1	1
Тема 6. Акорди подвійної домінанти. Приготування. Розв'язання.	6	2		2	2
Тема 7. Подвійна домінанта в середині побудови.	4	2		1	1
Модульний контроль	2		2		
Усього	32	14	2	8	8
Разом за семестр	60	28	4	13	15

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Акорди побічних щаблів

Тема 1. Неакордові звуки. Повна функційна система мажору та гармонічного мінору.

Неакордові звуки: правила вживання, визначення передйом, затримання. Розгляд вивчених акордів мажору та мінору з точки зору правил їхнього розташування у музичній формі. Запис схем.

Література основна: 1, 2, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: неакордові звуки, акорди мажору, акорди гармонічного мінору.

Тема 2. Секстакорд та тризвук II ступеня.

Поняття, визначення, вживання з іншими акордами, правила поєднання.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: секстакорд, тризвуки побічних ступенів.

Тема 3. Гармонічний мажор.

Акорди гармонічного мажору. Особливості вживання при вирішенні задач.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: гармонічний мажор, послідовність, акорд.

Тема 4. Тризвук VI ступеня.

Перерваний зворот. Вирішення задач. Вживання тризвуку всередині форми.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: тризвуки побічних ступенів, перерваний зворот, тризвук VI ступеня.

Тема 5. Септакорд II ступеня та його обернення.

Правила розв'язання в тоніку та в D7 та його обернення. Запис послідовностей.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: септакорд II ступеня, послідовність, тоніка.

Змістовий модуль 2. Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта

Тема 1. Ввідні септакорди та їх обернення.

Правила розв'язання в тоніку та в D7 та його обернення. Запис послідовностей.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: ввідний септакорд, Д₇, послідовність.

Тема 2. Менш вживані акорди домінантової групи. Ввідний сектакорд. Розгляд менш вживаних акордів, правила їхнього поєднання з іншими акордами. Домінантнонакорд. Місце у музичній формі, правила розташування та вживання, розв'язання у тонічний тризвук.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: акорди домінантової групи, ввідний сектакорд, домінантнонакорд, період.

Тема 3. Тризвук III ступеня в мажорі. Домінанта з секстою.

Правила вживання. Музичний гармонічний аналіз, вирішення задач.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 3.

Ключові слова: домінанта з секстою, сектакорд III ступеня.

Тема 4. Натуральний мінор у фригійських зворотах. Фригійський тетракорд в мелодії та басу. Запис варіантів гармонізації мелодії у фригійському звороті. Гармонічний аналіз.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: фригійський зворот, мелодія, бас, натуральний мінор.

Тема 5. Діатонічні секвенції.

Запис діатонічних секвенцій, правила вживання.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: секвенція, септакорд, тризвук

Тема 6. Акорди подвійної домінанти. Приготування, розв'язання.

Різні види акордів ДД. Правила поєднання з вивченими акордами, гармонічний аналіз, вирішення послідовностей.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: подвійна домінанта, септакорд, тризвук.

Тема 7. Подвійна домінанта в середині побудови.

Вживання акордів ДД всередині побудови після тризвуків та септакордів. Розв'язання у Д та тоніку. Вирішення задач.

Література основна: 1, 3, 4.

Допоміжна: 1, 2.

Ключові слова: подвійна домінанта, септакорд, тризвук.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	7	7	7	7
Робота на практичному занятті	10	7	70	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	7	35
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			127		137
Максимальна кількість балів – 264					
Розрахунок коефіцієнта – 4,4					

6.2. Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому достатній рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.3. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Акорди побічних щаблів

Тема 1.1 Неакордові звуки. Повна функціональна система мажору та гармонічного мінору. Вирішення самостійно складених послідовностей (2 год).

Тема 1.2 Секстакорд та тризвук II ступеня. Письмові завдання. Вирішення задач за підручником (2 год).

Тема 1.3 Гармонічний мажор. Вирішення задач за підручником (2 год).

Тема 1.4 Тризвук VI ступеня. Вирішення задач за підручником (3 год).

Тема 1.5 Септакорд II ступеня та його обернення. Письмові завдання у тональностях до 4 знаків (3 год).

Змістовий модуль 2.

Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта

Тема 2.1 Ввідні септакорди та їх обернення. Письмові завдання у тональностях до 4 знаків (2 год).

Тема 2.2 Менш вживані акорди домінантової групи. VII₆. D₉. Письмові завдання: складення власної послідовності з вивчених акордів (2 год).

Тема 2.3 Тризвук та секстакорд III ступеня. Домінанта з секстою. Вирішення задач за підручником (2 год.).

Тема 2.4 Натуральний мінор у фригійських тетракордах. Вирішення задач за підручником (2 год.).

Тема 2.5. Діатонічні секвенції. Письмові завдання на гармонізацію секвенцій у різних тональностях (2 год.).

Тема 2.6. Акорди подвійної домінанти. Приготування, розв'язання. Письмові завдання на гармонізацію кадансових зворотів у тональностях до 2 знаків (3 год.).

Тема 2.7. Подвійна домінанта в середині побудови . Письмові завдання (3 год.).

6.4. Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.5. Форми проведення модульного контролю

Форма проведення модульного контролю – письмова.

Включає в себе вирішення задачі на гармонізацію мелодії або басу. Побудову акордів у тональності.

Максимальна кількість балів – 25.

Максимальна кількість балів – 25	Критерії оцінювання
20 – 25	Завдання виконані правильно (90% - 100% виконання).
15 – 19	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (75% - 89%).
10 – 14	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (50% - 74%).
1 – 9	Завдання виконані з великою кількістю неправильних відповідей (1%-49%).

6.6. Форми проведення семестрового контролю

Форма проведення: комбінована

Екзамен складається з таких етапів:

I. Усна частина – визначити тональність періоду; проаналізувати гармонічну будову періоду.

II. Письмова частина – гармонізувати період у чотириголосній фактурі.

Тривалість письмової частини – 2 години.

Максимальна кількість балів:

за усну частину – 10 балів; письмову частину – 30 балів.

Питання до іспиту:

1. Функціональна система головних тризвуків.
2. Гармонічне з'єднання тризвуків.
3. Мелодичне з'єднання тризвуків.
4. Переміщення акордів.
5. Каденції. Період. Речення.
6. Кадансовий квартсектакорд.
7. Стрибки терцієвих тонів.
8. Сектакорди головних ступенів ладу.
9. З'єднання сектакорду з тризвуком кварто-квінтового та секундового співвідношення.
10. Стрибки під час з'єднання тризвука з сектакордом. З'єднання двох сектакордів.
11. Прохідні та допоміжні квартсектакорди.
12. Домінантсептакорд повний та неповний. Підготовка та розв'язання.
13. Обернення домінантсептакорду. Прохідний D^4_3 - аккорд.
14. Стрибки під час розв'язання домінантсептакорду та його обернень.
15. Повна функційна система мажору та гармонічного мінору.
16. Сектакорд та тризвук II ступеня.

17. Гармонічний мажор. Тризвук VI ступеня.
18. Септакорд II ступеня та його обернення.
19. Ввідні септакорди та їх обернення.
20. Ввідний сектакорд.
21. Домінантнонакорд.
22. Тризвук III ступеня в мажорі. Домінанта з секстою.
23. Фригійський тетракорд в мелодії та в басу.
24. Діатонічні секвенції.
25. Акорди подвійної домінанти. Приготування, розв'язання.

6.7. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Гармонія»

III курс, 5 семестр

Разом – 60 год: лабораторні – 28 год, МКР – 4 год, самот.робота – 13 год, семестр. контроль -15 год. ПК– екзамен

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Назва модуля	Акорди побічних щаблів					Акорди домінантової групи. Подвійна домінанта						
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7
Теми лабораторних робіт (всього – 150 балів)	Неакордові звуки. Повна функц. система мажору та гармю мінору	Секстакорд II ступеня	Гармонічний мажор	Тризвук VI ступеня.	III та його обернення.	Ввідні септакорди та їх обернення	Менш вживані акорди домінантової групи. Ввідний секстакорд. Домінантноакорд.	Тризвук III ступеня в мажорі. Домінанта з секстою.	Натуральний мінор у фрігійських зворотах.	Діатонічні секвенції	Акорди подвійної домінанти. Приготування, розв'язання.	Подвійна домінанта в середині побудови.
Самостійна робота Всього – 85 балів	5б.	5 б.	5 б.	5 б	5б.	5б.	5 б.	5 б.	5 б.	5б.	5б.	5б.
Відвідування занять - 22 балів	1 б.	1 б.	1б.	2 б.	2 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.	1 б.
Види поточного контролю (всього – 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)						
Підсумковий контроль	Екзамен. Усього до екзамену 264 бали. Коефіцієнт – 4,4.											

8. Рекомендована література

Базова:

1. Вознюк П. Т., Поляковська С. П. Гармонія : навчал.-метод. посібник з мелодіями для гармонізації. 2-ге вид. Вінниця : Нова книга, 2019. 144 с.
2. Лемішко М. М. Гармонія. Ч. 1 : Діатоніка: навч. посібник для вузів культури і мистецтв III—IV рівнів акредит; Львів. держ. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. Вид. 2-ге, доп . Вінниця : Нова книга, 2010. 224 с.
3. Пасічник В., Іваньо О., Новак Б. Гармонія : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 140 с.
4. Сисак Л. М. Практичні поради з вивчення гармонії : метод. рекомендації для ВНЗ культури і мистецтв I—II рівнів акредитації. Вид.2-ге, переробл. та доп. Вінниця : Нова Книга, 2012. 88 с.

Допоміжна:

1. Бородай М. Гармонізація Soprano. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. 24 с.
2. Пришляк Н.І. Хрестоматія з гармонічного аналізу (на матеріалі української музики). Ужгород, 2013. 84 с.